

મેસર્સ સી ડી. શાહ એન્ડ કો કું.

અધિશાળા માટે ત્રિવેદિવાચનમાળા

પુસ્તક પહેલાના અર્થની નોટ.

જેની અફર અર્થે. વાક્યના બાવાર્થે દરેક પાઠના
અવાલ, પાઠનો સાર પાઠમાથી મળતો બોધ;
કવિતાની સમજાતી બાવાર્થ સાંગે; પાઠવાર અરસા
શબ્દો તથા લેકાક્ષરો આપવામા આવેલા છે.

વ્યવસ્થા ર-મેસર્સ સી ડી. શાહ એન્ડ કો. મુરુ.
વ્યવસ્થા રેગાળ શાહપાર મુરુ.

પ્રિન્ટ કર્યા—C M Shah

1924 પ્રિન્ટ કરવાનું રેગાળ -શાહપાર-મુરુ.

આ પુસ્તક મત ૧ રૂબા રૂપ મા આ ૮ મુજબ રજીસ્ટ્રેશન થયું છે.

ગ્રાપનાર—હરગોવિન્દદાસ હરકીશનદાસ.

ગ્રાપનાર -કાચ-શ્રી અંબિકા નિજય પ્રેમ મરાનપુરી નાગા.

બાહ્યવાળી પાળ-મુરુ

અરગામર]

કિંમત ચાર આના

[મતે ૧૯૨૪

૧૧૮૨૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈ-મંચ
૧૧૮૧૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૮૫૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ પુસ્તક પરિવાર રચના નરે

વિષય મૃદુલ : ૮૪૪ : ૨ : ૨૧૨

મેસર્સ. સી. ડી. શાહ એન્ડ કો. લ્હો. ફત.

[બ્રિટિશ શાળા માટે]

ત્રિવેદિ વાચનમાળા.

પુસ્તક પહેલાના અર્થની નોટ.

પાઠ ૧ લો.

ચેત તપાસો=છળી જુઓ.

કેતાજી=ગુરુજી.

ઉછેરે=મોટા કરે.

સહેલાઈથી=થોડી મહેનતે.

ગરદન=ગજાનો પાછલો ભાગ.

ખચાવ કરે છે=રક્ષણ કરે છે.

ગરીબ=દુઃખ દે નહિ એવી.

નકામું=અમથું.

જીવડાં=મચ્છર, ડાંસ વગેરે.

તળીએ=નીચે.

ખરી=ફાટવાળો બહો નખ.

બોધ—ગાય બહુ ઉપયોગી પ્રાણી છે, માટે ઘેરે ઘેર ગાય પાળવી જોઈએ.

સવાલ—ગાયને માતા ખરાબર કેમ માનો છો ? દૂધ કોણ કોણ આપે છે ? દૂધનું શું શું બને છે ? ગાય કેવા કેવા રંગની હોય છે ? ગાય શું ખાય છે ? ગાયનું મોં જમીન સુધી કેમ પહોચી શકે છે ? ગાય પોતાનો ખચાવ શાથી કરે છે ? ગાયને પુછાડનો શો ઉપયોગ છે ?

૨૧] ત્રિવેદિવા પુસ્તક ૧ લાના અર્થની નોટ ચાર આપી. ૬

ગાયને કેટલા પગ હાય છે ? ચાર પગવાળાં જનાવરનાં નામ કહો. ખરીવાળાં જનાવરના નામ ગણાવો.

ચિત્ર, દૂધ, ભેંસ, દહિં, ગરદન, ત્યારે, શીંગડાં, પૃછડું, જીવડાં, તળીએ.

પાઠ ૨ જો.

મહેતાજી=ગુરુજી.

ઉમર=વય.

ગુરુજી=મહેતાજી.

હુકમ=આજ્ઞા.

ભાલું=સાફ; કલ્યાણ.

શિખામણુ=દ્વાયદાની વાત;

બોધ.

સારે રસ્તે=ખરે રસ્તે.

કસરત=શરીરની મહેનત.

રમુજી=ગમે એવી, ગમ્મત

ભરેલી.

બોધ=શિખામણુ.

ભાણુનારા=નિશાળીઆ.

મજા=ગમ્મત.

હેંસેહેંસે=ખુશીથી; ઉમંગથી.

અગાઉ=જુના વખતમાં; અસલ

ઋષિ=ભણવાતું અને ભણાવ-

વાતું કામ કરનાર ગ્રાહણુ.

વરસ=ખાર મહીના.

બોધ—મહેતાજીના કહ્યા પ્રમાણે ચાલવું.

સવાલ—નિશાળમાં કેના હુકમ પ્રમાણે ચાલવું ?

ગુરુ માખાપના જેવું કરું કયું કામ કરે છે ? ઋષિ કેને કહેતા ?

નિશાળ, શિખવળે, ગુરુજી, શિખામણુ, રસ્તે, ત્યાં, બોધ, મજા, ઋષિ, જૂનું.

પાઠ ૩ જો.

ચોકખાઇ=સ્વચ્છતા.

વીટાળેલો=લપેટેલો.

કેડે=કમરે.

ચાઠાં=ડાઘા.

ગંદો=ગંદકીવાળો.

ખસ=ઝીણી ફેદી.

દરાજ=શરીર પર ચાઠા થાય

એવો ચામડીનો રોગ.

ચોકખું=મેલ વગરનું, સાફ.

શરીર=ડીલ.

ખાકાં=કાણાં; છિદ્રો.

ચાલાકી-ચંચળાઇ, હાશિયારી.

ચીર=લુગડાં.

સમજુતી—વસ્તુઓ ચોકખી રાખવી, લુગડાં ચોકખાં પહેરો; ઘર અને ચોક પણ ચોકખાં રાખો, ચોકખાં રહેવાથી શરીર સુખી રહે છે.

બોધ—ચોકખાઇ રાખવી.

સવાલ—ગંદો કેને કહેવો ? શરીર ચોકખું નહિ રાખવાથી શું થાય ? ખસવાળા છોકરાને અડકવાથી શું થાય ? ચોકખા રહેવા માટે શું શું કરવું ? શરીરમાં મેલ કયે રસ્તે દાખલ થાય છે, અને તેથી શું થાય છે ? સ્વચ્છ રહેવાથી શો ફાયદો ?

ચોકખાઇ, વીટાળેલો, ચાઠાં, ગંદો, લુગડાં, ચોકખું, અડકવું, નહિ, ઊઠીને, ખૂબ, શરીર, આવ્યો.

પાઠ ૪ થો.

મહેલ=મોટું મકાન.
શોભિતા=સારા દેખાતા.
ધીમે ધીમે=આસ્તે આસ્તે;
થોડે થોડે.
ઝડપા=ગોખ.
નીમથી=નિયમથી; એક
સરખી રીતે.

સહેજ=સહેલાઈથી; થોડી
મહનતે.
સુંદર=શોભિતા.
મોંઘાં=ઘણી કિંમતનાં.
ચીર=લુગડાં; કપડાં.
હરખાય=રાજ થાય.
પળપળ=દરેક પળે.
સઘળાં=સર્વે.

સમજૂતી—શોભિતા મહેલો અને ગોખ ઘણા મોટા
જાણાય છે, તે થોડે થોડે નિયમ પ્રમાણે ચણતાં સહેલાઈથી
ચણાય છે. (૧)

શોભિતાં અને કીમતી લુગડાં જે પહેરવાથી મન ખુશ
થાય છે, તે દરેક પળે ધીમે નિયમ પ્રમાણે વણતાં સહેલાઈથી
વણાય છે. (૨)

કીમતી આંખાઓ ઉછેરીને કેરી ખાવાનું મન થાય છે,
પણ ધીમે ધીમે ઘણાં વરસ જાય છે ત્યારે તેના પર કેરી
આવે છે. (૩)

ધીમે ધીમે સહેલાઈથી બધાં કામો થાય છે, ભણવાનું
પણ એવી રીતે ધીમે ધીમે ભણાય છે. (૪)

બોધ—ભણવાનું ધીમે ધીમે ભણાય.

શોભિતા, ખૂબ, મોંઘાં, સહેજ, સહેલ.

પાઠ ૫ મો.

મેળો=ગાડી ઘોડા માણસ વગે
રેની ઠઠ.

મોટાભાઈ=આપ; કેળવાયલાં
માણસો છોકરાંને 'આપ'ને
મોટાભાઈ કહેતાં શિખવે છે.

બળેવ=શ્રાવણ સુદ પુનેમ.

કિનારો=કાંઠો.

પૂજા કરવી=ચંદન ફૂલ ચઢા-
વી પગે લાગવું.

ઠઠ=ભીડ.

ખેલ=તમાસો.

ચકડોળ=ઉપર નીચે અથવા
ગોળ ફરે એવો હીંચકો.

આનંદ=ખુશાલી.

સવાલ—મેળામાં શું શું જોયું? રમકડાં શેનાં શેનાં
બને છે ?

બળેવ, દરિયો, કિનારો, પૂજા, પહોંચ્યાં, ઠઠ,
દુકાન, ચકડોળ, આનંદ.

પાઠ ૬ દ્વિ.

નાણું=ચલણી સિક્કો.

રૂપીઓ=સોળ આનાની કિંમ
તનો રૂપાનો સિક્કો.

બભર=ચૌદું.

વસ્તુઓ=ચીજો.

ખરિદાય છે=વેચાતી લેવાય છે

સાંકળાં=પગે પહેરવાતું રૂપાતુ
ધરણું.

વેડ=ભડી વીંટી.

ઘરેણું=દાળીના.

ખાબુ=તરફ.

અંગ્રેજીમાં=અંગ્રેજ લોકોની
બોલીમાં.

સરકારનો=રાજાનો.

અર્ધો=આઠ આનાની કિંમ-
તનો રૂપાનો સિક્કો.

પાવલી=ચાર આનાની કિંમતનો રૂપાનો અથવા નિકલનો સિક્કો.

બેઆની=બે આનાની કિંમતનો રૂપાનો અથવા નિકલનો સિક્કો.

આની=ચાર પૈસાની કિંમતનો નિકલનો સિક્કો.

પૈસો=ત્રણ પાઇની કિંમતનો ત્રાંબાનો સિક્કો.

પાઈ=પાઇની કિંમતનો ત્રાંબાનો સિક્કો.

સિક્કા=ચલણી નાણું.

નિકલ=એક જાતની ધાતુ.

ત્રાંબુ=લાલ રંગની ધાતુ.

રૂપું=ચળકતા સફેદ રંગની ધાતુ.

સવાલ=નાણું શું કામમાં આવે ? રૂપાના કયા કયા સિક્કા બને છે ? રૂપાનાં ધરણાં ગણાવો. નિકલના કયા કયા સિક્કા છે ? ત્રાંબાના સિક્કા ગણાવો.

નાણાની ધાત.

૨ અર્ધા = ૧ રૂપીઓ.

૪ પાવલી = ૧ રૂપીઓ.

૮ બેઆની = ૧ રૂપીઓ.

૧૬ આના = ૧ રૂપીઓ.

૩૨ ઢબુ = ૧ રૂપીઓ.

૧૨૮ દોઢપાઈ = ૧ રૂપીઓ.

૧૬૨ પાઈ = ૧ રૂપીઓ.

સૂચના—નાણાંની ધાત પહેલા ધોરણના “ સુખ-ગણિત શિક્ષક ” માં જુઓ.

રૂપીઓ, વસ્તુઓ, ખરિદાય, સાંકળાં, ધરણાં, ચિત્ર, અંગ્રેજીમાં, સિક્કો, અર્ધા, નિકલ, પૈસા, ત્રાંબાના.

પાઠ ૭ મો.

સંપ=હુળીમળીને રહેવું.

વહાલાં=પ્યારાં.

હુળીમળીને=આનંદમાં લેગાં

થઈને; લડ્યા વગર.

એકઠા=લેગા.

ગાળે છે=કાઢે છે.

કુટુંબ=એક ઘરમાં વસનારા

માણસ.

રળીઆમાણું=આનંદી.

મદદ કરે છે=આશરો આપે છે.

જંપ=નિરાંતે બેસવું તે; મુખે

બેસવું તે.

જોર=બળ.

કુસંપથી=તડવાથી; હુળી-

મળીને નહિ ચાલવાથી.

કળઓ-તકરાર; લડાઈ.

કંકાસ=મનને દુઃખ; કલેશ.

નખળાં=કમજોર.

પ્રીત=હેત; પ્રેમ; વહાલ.

સમજુતી—બધા સપથી સુખમાં રહો, સંપથી હેત વધશે; છોકરાઓ તમે સંપીને રહો અને સંપીને રહેવાની ટેવ રાખો.

સાર—જ્યાં સંપ છે ત્યાં જંપ છે. જ્યાં સંપ છે ત્યાં બળ છે. જ્યાં સંપ છે ત્યાં સુખ છે. જ્યાં કુસંપ છે ત્યાં કળઓ અને કંકાસ છે.

એકઠા, દિવસો, સઘળાં, કુટુંબ, રળીઆમાણું, મદદ, જ્યાં, ત્યાં, કુસંપ, કળઓ, કંકાસ, દુઃખી, પ્રીત.

પાઠ ૮ મો.

નરમાં=માણસમાં.

આણે=લાવે.

અંત=છેડો.

જગતમાં=દુનિયામાં.

જાણીતો=પ્રખ્યાત.

ધનવંત=પૈસાવાળો.

હરેક=ગમે તે.

વડા=મોટા.

નારી=ઝેરી.

હથિયાર=તરવાર, બંદુક, છરો

વગેરે.

વનમહી=જંગલમાં.

એકલી=એકલી.

મરદને=પુરુષને.

લય=બીક; ડર; ભો.

લાગી જાય=જતો રહે.

હાથમાંહી=હાથમાં.

હૈયામાંહી=મનમાં.

દલપત્ત=દલપતરામ કવિ.

બાંહે ધરી=હાથ ઝાલી.

તારે=ઉગારે; બચાવે.

સમજાવતી—માણસમાં હિંમત હોય, તો દુઃખનો છેડો લાવે; વળી દુનિયામાં પ્રખ્યાત થાય અને પૈસાવાળો પણ થાય. (૧)

જો માણસમાં હિંમત હોય તો ગમે તે કામ કરી શકે, હિંમતથી વાઘ મોટા હાથીને હરાવે છે. હિંમતથી ઝેરી પણ જંગલમાં એકલી હાથમાં હથિયાર લઈને મરદને મારે છે. (૧)

હિંમતથી ભૂત પ્રેતની બીક જતી રહે છે, હિંમતથી માણસ હાથમાં સાપને પકડે છે, દલપતરામ કવિ

કહે છે કે જો મનમાં હિંમત હોય તો ખૂડતા માણસને હાથ
જાલી પોતે તરે છે ને તેને તારે છે. (૨)

હિંમત, ધનવંત, હથિયાર, હૈયામાંહી, ખૂડતાને.

પાડ ૯ મો.

મહીનો=ત્રીસ દિવસ

ચોમાસું=વરસાદની મોસમ.

શિયાળો=ટાઢની મોસમ.

ઉનાળો=તાપની મોસમ.

પખવાડીઉં=પંદર દિવસ.

અજવાળીઉં=સુદ.

અંધારીઉં=વદ.

ખળેવ=શ્રાવણ સુદ પુનેમ.

દીવાળી=આસો માસની અ-

માસ; વરસનો છેલ્લો દિવસ.

તહેવાર=આનંદનો દિવસ.

ફટાકા=ફટાકડા.

હવાઇ=એક જાતની ઊંચે ઊડે

એવી આતશબાજી.

બોધ—શિક્ષકનું કહ્યું માનવાથી જાણતાં જલદી
આવડે છે.

મહીના, શિયાળો, ઉનાળો, અસાડ, શ્રાવણ,
ભાદરવો, આસો, ત્રીસ, પખવાડીયાં, અંધારું,
પુનેમ, અમાસ, દીવાળી, મઝા, ફટાકા, કોઠી,
ફૂટે છે, ખપોરીયાં, શિખવીશ.

પાડ ૧૦ મો.

યાદ=ફામ.

સુદ=અજવાળીઉં.

વદ=અંધારીઉં.

પડવો=મહીનાનો પહેલો દિવસ

નવું વરસ=કાર્તિક માસનો

પહેલો દિવસ.

દહેરામાં=મંદિરમાં.

દર્શન=ભાવથી જોવું તે.

ઉતરાણુ=સંકાંત.

પતંગ=કનકવા.

ગમ્મત=મજ્ઞા; રમુજ.

પેથ કરવા=પતંગની દોરી
ખીજમાં લેરવવી.

મહોદયો=શેરી.

ચકલો=ચાર રસ્તા લેગા થતા
હોય તે જગા.

ટીપ—વરસની શિયાળો, ઉનાળો અને ચોમાસું એ ત્રણ ઋતુ છે. દરેક ઋતુના ચાર મહીના છે. વરસના મહીના બાર કાર્તિક, માગશર, પોસ અને માહુ એ ચાર મહીના શિયાળાના છે. ફાગણ, ચૈત્ર, વૈશાખ અને જેઠ એ ચાર મહીના ઉનાળાના છે. અસાડ, શ્રાવણ, ભાદરવો અને આસો એ ચાર મહીનાને ચોમાસું કહે છે. મહીનાના દિવસ ત્રીસ. મહીનાના મુદ્દ અને વદ એવાં બે પખવાડીઆં છે. પખવાડીઆના દિવસ પંદર. મહીનાનો પહેલો દિવસ તે પડવો, પંદરમો દિવસ તે પુનેમ. અને ત્રીસમો અથવા છેલ્લો દિવસ તે અમાસ. મહીનામાં પુનેમ અને અમાસ એક આવે છે. પણ ખીજ તિથિઓ બે આવે છે. પડવો, ખીજ, ત્રીજ, ચોથ, પાંચમ, છઠ્ઠ, સાતમ, આઠમ, નોમ, દસેમ, અગિઆરસ, બારસ, તેરસ, ચૌદસ એ તિથિઓનાં નામ છે.

સવાલ—વર્ષની ઋતુ કેટલી અને તે કઈ કઈ? ચોમાસાના, શિયાળાના અને ઉનાળાના મહીના ગણાવો. વરસના મહીના કેટલા અને તે કયા કયા? મહીનાના દિવસ કેટલા અને પખવાડીઆં કેટલાં? પખવાડીઆનાં નામ કહો. બળેવ કયા મહીનામાં કયે દિવસે આવે છે? હીવાળી કયા મહીનામાં

કયે દિવસે આવે છે ? ઉત્તરાણુ કયા મહીનામાં આવે છે ?
ક્રાંતિ મહીનાની પુનેમે કયો તહેવાર આવે છે ?

દીવાળી, શિખર્યુ, યાદ, સુદ, વદ, વરસ,
છેલ્લો, દિવસ, દર્શન, કાર્તિક, માગશર, પોસ,
ગમ્મત, ચૈત્ર, વૈશાખ, મહાદ્વેલો.

પાઠ ૧૧ મો.

મહેનત=કામ કરવું તે.

મેજ=ટેબલ.

નવરૂ=કામ વગરનું.

ખેડુત=ખેતી કરનાર.

ખેતર=અનાજ ઘાસ વગેરે
પાકે છે તે જગા.

કાંતવું=લાંબા દોરા કાઢવા.

કારખાનાં=કામ કરવાનાં

ઠેકાણું.

વહાણું વાય=સવાર પડે.

સિસોટી=પીસવો; પાવો.

દરજી=ભુગડાં સિવનાર.

પેદા કર્યા=ઉત્પન્ન કર્યાં.

તંદુરસ્ત=રોગ વગરનું.

આકાશ=ગગન.

દિશા=ખાબુ.

આળસુ=જેને કામ કરવાનું
મન ન થાય તે.

ચલાતું નથી=વહાલ કરતું
નથી.

કામમાં ગુ'થાએલાં રહેવું=
કામ કર્યા કરવું; નવશ

ખેસવું નહિ.

ફળ મીઠાં છે=સારો લાભ છે.

ખોધ—મહેનત કરવાથી સારો લાભ મળે છે.

સવાલ—મહેનત વગર ચાલતું નથી તે સમજાવો.
મહેનત કરવાથી શા ફાયદો ?

મહેનત, ઊઠે છે, નવરં, કાંતવાનાં, વહાણું,
સિસોટી, સિવાય, ઇશ્વર, કર્યાં, તંદુરસ્ત, ચોકખાં,
આળસુ, દુઃખી.

પાડ ૧૨ મો.

નમન=નમવું તે; પગે લાગવું.

સર્વ=બધું; તમામ.

સંસાર=દુનિયા; જગત.

આજ=સામાન; વસ્તુ.

આધાર=ટેકા; આશરો.

દયાળુ=દયાવાળા; કૃપાળુ.

નમું=નમન કરું; પગે લાગું.

દેવદેવા=મોટા દેવ; પરમેશ્વર.

તજે=છોડી દે.

કુબુદ્ધિ=નઠારી સમજ.

સજે=મેળવે.

સુબુદ્ધિ=સારી સમજ.

કૃપાળુ=દયાળુ.

કલ્યાણકારી=ભલું કરનારા.

આપદા=દુઃખ.

ઉગારી=ખચાવી.

ઇશ=ઇશ્વર.

સેવા=ચાકરી,

સમજીતી—હે પરમેશ્વર! તમે તમામ જગત પેદા
કીધું છે, તમે બધાને સુખ આપનારી વસ્તુઓ આપી છે;
તમે બધાના આધાર જેવા છો, હે દયાળુ પરમેશ્વર તમોને
હું પગે લાગું છું. (૧)

જે તમોને ભજે તે નઠારી સમજ છોડી દે. જે
તમોને ભજે તે સારી સમજ મેળવે; ભક્ત નાહ થશે તે લોક
કેવા હશે? હે દયાળુ પરમેશ્વર તમોને હું પગે લાગું છું. (૨)

હે દયાળુ દેવ તમે ભલું કરનારા છો, બહુ દુઃખ ભેદને
તમે મને ખચાવી લો છો. હે! પરમેશ્વર હું તમારી દરરોજ
સેવા કરું. હે દયાળુ પરમેશ્વર તમોને હું પગે લાગું છું. (૩)

બોધ—હમેશાં ઈશ્વરનું ભજન કરવું.

ધ્રુવર, બુદ્ધિ, સર્વ, સંસાર, સૌને, આધાર,
દયાળુ, કુબુદ્ધિ, સુબુદ્ધિ, ભક્તો, કૃપાળુ, કદયાળુ-
કારી, હમેશાં.

પાઠ ૧૩ મો.

હલકું=ઝટ પચે એવું.

ફાયદો=ગુણ; લાભ.

માંદાં=ભિમાર.

પ્રાણી=જેને જીવ છે ને જે
અહિંથી તહિં હરી ફરી
શકે છે તે.

હમેશાં=દરરોજ.

વૈદ્ય=દેશી દવા જાણનાર.

રોગ=ભિમારી.

ઉધરસ=ઠાંસો.

સવાલ=પ્રશ્ન.

જવાબ=ઉત્તર.

આખરે=આધરકે.

ઉંફાયું=સહેજ ગરમ; થોડું
ઉતું.

ભાવે છે=ખાવું ગમે છે.

ગળપણ=મિઠાશ.

તારવી કાઢવું=ઉપર ઉપરથી
લઇ લેવું.

સવાલ—કયા કયા પ્રાણીનું દૂધ આપણે ખાઈએ છીએ ?
ઉધરસ પર કોનું દૂધ ફાયદો કરે છે ? દૂધનું શું શું થાય
છે ? દૂધને કેવી રીતે અધરખે છે ? હિંને વલોવવાથી શું
થાય ? છાસ ઉપર તરી આવે છે તેને શું કહે છે ? ઘી શેનું
ખને ? સુખડીઆઓ દૂધનું શું શું ખનાવે છે ? મલાઈ કેવી
રીતે ખનાવે છે ? દૂધની ખાવાની કઈ કઈ વસ્તુઓ ખને છે ?

દૂધ, માંદાં, પ્રાણી, હમેશાં, વૈદ, ઉધરસ,
દહિં, ટાઢું, ઉંકાચું, ગળપણ, છાસ, બાસુદી,
શ્રીખંડ.

પાઠ ૧૪ મો.

સાયું બોલવું=ખરી વાત
કહેવી.

માફ કરો=જવા દો.

આંગણું=ખારણા આગળની
ખુલ્લી જગા.

ખેલીશું=રમીશું.

યોગાન=ખુલ્લી જગા.

દિવાનખાનું=આગળનો મોટો
ઝોરડો.

ગજખ=મોટું હઃખ.

એકદમ=તરત.

ધમકાવશે મા=ધમકી આ-
પશે નહિ.

ખિલકુલ=જરાપણ; લગાર.

વાંક=ગુનો; કરુર.

મન=ચિત્ત.

ધકકો=હડસેલો.

ડાહ્યાં=શાળાં.

સળ=શિક્ષા.

ખીક=ધાક; ડર.

સહુ=બધા.

ભરોસો કરે છે=વિશ્વાસ

રાખે છે; કહેલું ખરું

માને છે.

બોધ—હંમેશ સાયું બોલજો. સળની ખીકથી કદી
જૂઠું બોલશો નહિ.

સવાલ—સાયું બોલવાથી શો લાભ ?

તકતો, ભાંગ્યો, ચઢયાં, ઉછળ્યો, દિવાન-
ખાનું, સાહી, ખમાડ્યા, ધમકાવશે, બિલકુલ,
સાંભળ્યું, ધકકો, જૂઠું, ઇશ્વર, ભરોસો.

પાઠ ૧૫ મો.

મુસાફરી=ગામેગામ ફરવું તે.

રસોધઓ=રાંધનાર.

ધમાલ=દોડાદોડી.

વેળા=વખત.

દેખાવ=શોભા.

મહારાજા=મોટા રાજા.

ગાયકવાડ=વડોદરાના રાજા.

દેખાવડો=શોભિતો.

નદી=મીઠા પાણીનો રેલો.

પર્વત અથવા સરોવર-

માંથી નીકળી ઢળતી જ-

ગામાં થઈ ખીજી નદી કે

દરિયાને મળે છે તે.

કિનારો=કાંઠો.

ઢળ=ગાટ; આકાર.

છક થઈ ગયા=નવાઈ
પામ્યા.

આગળોટ=વરાળયંત્રથી આ-

લતું મોટું વહાણ; રટી-

મર.

બોધ—મુસાફરી કરવાથી આનંદ અને જ્ઞાનમાં વધારો
થાય છે.

આંગ્યો, અમદાવાદ, નીકળ્યા, વડોદર,
ગમ્મત, ધમાલ, દોડાદોડ, ટિકિટ, સિસોટી, ગાયક-
વાડનો, દેખાવડો, કિનારો, ઢળનાં, અંગણો,
દરિયો.

પાઠ ૧૬ મો.

અહો=અરે.	સદા=દરરોજ; હંમેશ.
જગે=દુનિયામાં.	મોજમાં=આનંદમાં; ખુશીમાં.
સુખ=મારા.	ગમે=પસંદ પડે.
ન્યારો=જુદો; તરેહવાર; કોઈને	સદા=હંમેશાં.
ન મળે એવો.	ભમતો=રખડતો.
રાની=જંગલી; જંગલમાં જુટું	દાસ=ચાકર.
રહેનાર.	નીચું=હલકું; ઉતરતું.
માનું=સમજું.	મન માનતી રીત=ગમે તેવી
નિત=દરરોજ.	રીત.
મહાલું=આનંદથી રહું.	ઉંચું=ચઢિયાતું
ધુજતો=કાંપતો; થરથરતો.	

સમજુતી—પાળેલો કુતરો કહે અરે ! આ દુનિયામાં મને મારા શેઠને ત્યાં કેવું સુખ છે ! ખાવા પીવામાં મને કોઈને ન મળે એવો જુદો આનંદ છે. (૧)

રાની કુતરો કહે આ દુનિયામાં મારું સુખ હું બધાથી નફી ચઢતું સમજું છું, કારણકે દરરોજ મોજમાં આનંદથી રૂં અને કોઈને હું શેઠ ગણું નહિ. (૨)

પાળેલો કુતરો કહે હું ટાઢમાં ઠરી જતો નથી, તેમ તાપમાં તપી જતો પણ નથી, વળી હું વરસાદમાં ધુજતો નથી અને સદા આનંદમાં રમું છું. (૩)

રાની કુતરો કહે મને જે ભાવે તે હંમેશ ખાતો, મને જ્યાં ગમે ત્યાં હંમેશ ફરતો, મને જે ગમે તે કામ કરતો અને હંમેશ આનંદમાં રખડતો. (૪)

માણસ કહે તમારા બંનેનું સુખ મને જુદું જુદું લાગે છે, પાળેલાને ઘણું સુખ છે, પણ રાનીને જુદુંજ સુખ છે. (૫)

શેઠ તને ગમે તેટલું સુખ આપે પણ તે આપે, તેટલુંજ તને સદા મળે છે, શેઠનો વ્યાકર થઈને તું જે સુખ લોગવે છે તે હંમેશ હલકી જાતનું સુખ છે. (૬)

રાની તું ખરું સુખ લોગવે છે, તું મનને ગમતું સુખ સદા લોગવે છે, મરજીમાં આવે તેમ ફરે છે તે નકકી ખરું સુખ છે. (૭)

સાર—ખીજ તરફથી મળેલું સુખ ખરું સુખ નથી, પણ જાતે મેળવેલું સુખ તેજ ખરું સુખ છે.

શેઠ, ન્યારો, ટાઢમાં, ઠરતો, બન્નેનું, પરંતુ.

પાઠ ૧૭ મો.

વાંદરા=વાનર.

છલંગ=ફાળ; ફૂંકો.

સરદાર=ઉપરી.

વળગાડયું=ખઝાડયું.

ઝુંડના ઝુંડ=ટોળેટોળાં.

કાન ફાટી ગયા=કાન બહાર મારી ગયા.

ઉગામું છું=મારવાને ઉંચી કરું છું.

છાનું માનું=શુષ્યપ.

સવાલ—વાંદરાને વાનર શા માટે કહે છે ?

ફૂંકે, 'છડું', છલંગ, દીઠો, ફૂંદો, વળગાડયું,

બચ્ચું, પ્રેમ, જુડનાં જુડ, કચ્ચરધાણુ, ફાટી,
ઉગામું, સીકું.

પાઠ ૧૮ મો.

માંકડાં=લાલ મોંનાં વાંદરાં.

મથુરા=જમના નદી પર
શહેર છે.

કાશી=ગંગા નદી પર હિંદુ-
ઓનું પવિત્ર શહેર છે.

ચાલાક=ચંચળ.

મદારી=ખેલ કરનાર.

રસ=મજા.

સવાર થવું=ઘોડે ખેસવું.

લગામ=ઘોડાને કબજામાં રાખ-
વાને તેના મોંમાં જે
ધાલવામાં આવે છે તે.

નકલ=સામાનું જોઈ તે પ્રમાણે
કરવું તે.

સાર—પ્રાણીને કેળવ્યાથી તે હોશિયાર અને ચાલાક
બને છે.

સવાલ—માંકડાં ક્યાં જોવામાં આવે છે ? વાંદરાં નકલ
કરનાર છે તેની વાત કહો.

વાંદરાં, માંકડાં, મથુરા, કાશી, કેળવ્યાં, સાંભળો,
હસવું, સવાર, નકલ, હોશિયાર, પ્રાણી.

પાઠ ૧૯ મો.

વિવેક=જેની સાથે જેમ ઘટે
તેમ જોલવું તે.

કામની=જરૂરની; ખપની;
લાભકારી.

ધ્યાન દધને=બરાબર મન
રાખીને.

તોછડાઈથી=હલકાઈ દેખાય
એવી રીતે; વહાલ વગર-
નાં તુંકારાથી.

સલુકાઈથી=સારી રીતભાતથી
દાખલો લેવો=ખીજનું સારું
જોઈ તે પ્રમાણે ચાલવું.

તુંકારાથી=તું કહીને.

મોટાં=વડીલ.

માન=આખર.

સલુકાઈ=વિવેક.

દુખાય=નારાજ થાય.

વખાણુ કરશે=સાડું બોલશે.

બોધ—વિવેક વિના વિદ્યા શોભતી નથી.

માર—બોલવા ચાલવામાં કલકાર્ષ રાખવી. કોઈનું મન દુખાય તેમ બોલવું નહિ. સદા સારી રીતે ચાલવું.

સવાલ—માખાપ અને શિક્ષક તું કહી બોલાવે તે તોછડાઈ કેમ ન કહેવાય ? તોછડાઈ એટલે શું ? મોટાં કોને કહેવાં ? વિવેક એટલે શું ?

વિવેક, ધ્યાન, અભ્યાસ, તોછડાઈ, સલુકાઈ, શિક્ષક, વિદ્યા.

પાઠ ૨૦મો.

ધાતુમાં નીચેના ચાર ગુણો ખાસ હોય છે. (૧) ધાતુના કણો ચળકતા હોય છે. (૨) ધાતુઓ ભારે હોય છે. (૩) ધાતુઓ જમીનપર પડતા રણકા થાય છે. (૪) ધાતુઓમાં ગરમી જલદી વધી શકે છે.

સોનું=ચળકતા પીળા રંગની

કીમતી ધાતુ.

તવ ગર=પૈસાદાર.

ઘાટ=આકાર.

ત્રાંબાકુંડી=ત્રાંબાની કુંડી.

દેગડો=પાણી ભરવાનું મોટું

વાસણ.

હાલચોળ=ઘણોજ લાલ.

પિત્તળ=ત્રાંબા ને જસતની

મેળાણીની બનાવેલી

પીળા રંગની ધાતુ.

કળશીઆ=લોટા.

કલાઈ=ધોળા રંગની ધાતુ.

ખાણુ=ધાતુ વગેરે કાઢવા માટે જમીનની અંદર ખોદેલો ખાડો

ચાંચવો=જમીન ખોદવાનું

લોહનું હથિયાર.

સોંધું=સસ્તું.

હળ=જમીન ખેડવાનું ઓળાર.

ચૂંક=તાની ખીલી.

ઉપયોગી=કામનું.

સવાલ—સોનું, રૂપું, ત્રાંખું, કલાઈ અને પિત્તળ એનો રંગ કેવો હોય છે? એના કયા કયા વાસણો બને છે? ધાતુઓ ગણાવો. મોંઘીમાં મોંઘી ધાતુ કઈ? સસ્તામાં સસ્તી ધાતુ કઈ? ધાતુમાં કયા ચાર ગુણો ખાસ હોય છે?

ધાતુ, સિક્કા, તવંગર, હોશિયાર, ધાટ, પૂજા, ત્રાંખાકુંડી, દેગડો, પિત્તળ, કળશીઆ, દેવડાવ્યાથી, ઊંડી, ચપ્પુ, સોંધું, સસ્તું, ઉપયોગી.

પાઠ ૨૧ મો.

સંતોષ=જે મળે તેમાં આનંદ

માનવો તે.

ગરીબ કેરાં=ગરીબનાં.

મગર=અભિમાની.

સંતોષાય=આનંદ પામે.

શાન્તિ=નિરાંત.

સમજાવટી—ગરીબનાં લુગડાંમાં ગરીબને આનંદ છે. ગરીબનાં ઝુપડાંમાં ગરીબને આનંદ છે. (૧) ગરીબનાં છોકરામાં ગરીબને મગરૂરી છે. દુનિયામાં એવા જે ગરીબ છે તેને નક્કી સુખ છે. (૨) પરમેશ્વરે આપ્યું તેમાં જે મળ્યું હોય તેથી સંતોષ પામે તેવા માણસના મનમાં બધી વાતમાં

નિરાંત છે. (૩) અસંતોષી માણસને હમેશા મનમાં દુઃખજ થાય છે, અસંતોષી માણસને કોઈ રીતથી સુખ થતુંજ નથી. (૪)

આર—સંતોષમાં સુખ છે, અસંતોષમાં દુઃખ છે.

સંતોષ, સંતોષાય, શાન્તિ.

પાઠ ૨૨ મો.

સ્ટેશન=આગગાડી ઉભી રાખવાનું મુકરર ઠેકાણું.

ભપકાભેર=ભપકાવાળું.

ફક્કડ=સારી; સ્વચ્છ.

સરસ=મજાનો.

પંચરંગી=જુદી જુદી જાતની. દિલ્લને આરામ મળે છે=

મનને શાન્તિ થાય છે.

છૂટથી=મરજી પ્રમાણે.

મંગેશ, સ્ટેશન, ભપકાભેર, ધડીઆળ, ચિત્ર, ચોપાટી, ફક્કડ, હિંદુ, મુસલમાન, ખ્રિસ્તિ, દિલ, છૂટથી.

પાઠ ૨૩ મો.

માર્કેટ=બજાર.

ધીચ=પાસે પાસે.

સગવડ=સવડ; જોગવાઈ.

તોળીને આપ્યું છે=સરખું વહેંચી આપ્યું છે.

માર્કેટ, દ્રામ, ધમાલ, કાર્ડ, ફૂલ, પક્ષીઓ, પૈડાંને, ધીચ, સગવડ, વીજળી.

પાઠ ૨૪ મો.

દયા=રહેમ; મહેરબાની.

ધરિપતાલ=દવાખાનું.

મફત=વગર પૈસે.

માવજત=ચાકરી; ખરદાસ.

દર્દી=રોગી.

લાલ લે છે=ફાયદો મેળવે છે.

ઈજા=નુકસાન.

સાજી=સારી.

સાફ ખોલતી=વખાણ કરતી.

ખાતર=માટે.

દાઝ જાણવી=દયા રાખવી.

પાંજરાપોળ=અશક્ત જના-

વરોને રાખવાનું ઠંકાણું.

જૈન લોક=શ્રાવક લોક.

નિભાવે છે=ખરચ પુરો

પાડે છે.

લંગડો=પગે ખોડવાળો.

ગોઠવણુ=મંદોબસ્ત.

સાર—સાફ કરે તેનું સાફ જ ખોલાય. સુખીએ દુઃખીની દાઝ જાણવી નેહએ.

ધરિપતાલ, દર્દીઓ, છુંદાઈ, દાકતર, દયાળુ, હરિલાલ, ભિખારીઓ, દાઝ, નિભાવે છે, દુઃખી, ગોઠવણુ.

પાઠ ૨૫ મો.

સોખત=સંગત; દોસ્તી.

કુળીઈ=ચેરી.

ચિદાય=ખીજવાય.

લખોટા=મંજા.

સોખતીઓ=મિત્રો.

દૂર=આધા.

અદેખો=કોઈનું સાફ ન

ખમાય એવો.

અદેખાઈ=કોઈનું સાફ નેહ

મનમાં બળવું તે.

ખિલકુલ=લગાર; જરા.

સાર—સોળત તેવી અસર.

સવાલ—છગન ને ચંપકમાં કઈ કઈ ખરાબ ટેવો હતી ? હરિલાલમાં કઈ કઈ સારી ટેવો હતી ?

મુકુંદ, ચંપક, ચિઢાય, શબ્દ, દૂર, જૂઠું, અદેખાઈ, બિલકુલ.

પાઠ ૨૬ મો.

વનમાં=જંગલમાં.

પુષ્કળ=ઘણો.

ખરો=ખરેખર.

કોથી=કોઈથી.

હોંસ=હિમંગ.

નાદાન=સમજ વગરના.

કૂર=દયા વગરનો.

સિંહલા=અદ્યા ખરાબ સિંહ.

સમજુતી—સિંહ કહે, ઓહો ! મને વનમાં ફરવાની કેવી મજા છે ! મને પશુ ખાવાનો ઘણો આનંદ છે. (૧)

સુખથી સદા મહાલું છું, હું સદા આનંદ કરવાનો. હું બધાથી ખરેખર મોટો છું, તેથી કોઈથી જરા પણ ખીતો નથી. (૨)

માણસ કહે અદ્યા સમજ વગરના ડાહ્યાલા સિંહ મારવાની જે હોંસ તને છે, તે હોંસ હે ! દયા વગરના સિંહ હલકામાં હલકી છે. (૩)

સાર—મારવામાં નીચતા છે.

સિંહ, પુષ્કળ, પશુ, પ્રત્યક્ષ, કૂર.

પાઠ ૨૭ મો.

કૃષ્ણ=દારિકાના રાજા એને
હિંદુ લોકો ઇશ્વરનો
અવતાર માને છે.

વહા=મુખ્ય; આગેવાન.

સોખત=દોસ્તી.

પોરખંદર=સુદામાપુરી; સુદા-
માપુરી નામ સુદામા પરથી
પડ્યું છે.

દુખળા=કમળોર.

ઘરતું પૂરું કરતી=કુટુંબતું
ગુજરાન ચલાવતી.

દોસ્ત=ભાઈ/બંધ.

ટળે=મટે; જતું રહે.

કાલાવાલા=આજીજી.

છેવટે=આખરે.

મશ્કરી=મજાક; ટોળા.

આસપાસ વિંટાઈ વળ્યાં=
ચારે બાજુથી ઘેરી લીધા.

હરખથી=ખુશીથી; આનંદથી.

ભેટયા=બાઝ્યા.

ભાલી=ભાડની વહુ

ભેટ=ખૂશ થઈને આપવું તે.

મદદ આપી=આશરો આપ્યો

દિલગીઃ=નાખુશ; નારાજ.

દિલગીરી=અફસોસ; શોક.

કૃપા=રહેમ; કૃપા.

સાર—પૈસાદાર મિત્રે ગરીબ મિત્રને તે ન બાજુ એમ
છુપી મદદ કરવી.

બોધ—માગવું ને મરવું બરાબર છે.

કૃષ્ણ, દોસ્ત, દારિકા, પૂરું, ખૂટ્યું, ભૂખે,
ટળવળ્યાં, ફાટાં, મશ્કરી, તાળીઓ, વિંટાઈ, વળ્યાં,
પહોંચ્યા, ભેટ, ખૂંચવી, લીધી, પોટલી, ગરીબાઈ,
મદદ, દિલગીર, દિલગીરી, કૃપા, ભૈરી, સી.

પાઠ ૨૮ મો.

ડંખ ચટકો.

જામરો=ધણું દુઃખ કરે એવો.

અગન-અગતરા.

અગતરા=હાય.

વેદના=દુઃખ.

વેડી હોય=ખમી હોય.

ટકે છે=વેદના રહે છે.

આણુસમણુ=ઓછી સમજ-
વાળા.

કમી થાય=ઓછું થાય.

મંત્ર=ગૂંત વાક્ય.

ભેજ=ભિનાશ.

ગંદવાડ=ગંદગી.

જવહલે=ભાગ્યે: કોઇ વખત.

મવાલ—કોણ કોણ ડંખ મારે છે? વીંછી ચઢ્યો
એમ ક્યારે કહે છે? ડંખનું ઝેર ચઢતું અટકાવવાને માટે
શું ઉપાય કરશો? વીંછીના ડંખની અસર કેટલો વખત
રહે છે? વીંછી કેવી જગામાં પાકે છે? વીંછી જલદી ક્યાં
પાકે છે?

વીંછી, ડંખ, અગતરા. ઊંચે, ચીથરું, મંત્ર,
ગંદવાડ, જવહલે.

પાઠ ૨૯ મો.

વાઘ=ચટાપટાવાળું ફાડી

ખાનાડું જનાવર.

ખિહામણાં બીક લાગે એવાં.

ધીચ જંગલમાં=જેમ ભાડો

પાસે પાસે હાય એવા

જંગલમાં.

મજખત=ઝેરાવર.

પંજો=પાંચ આંગળાનો ભાગ.

તીજા=મણીદાર.

માકુકે=પેઠે.

સુરની=આગસ.

ઉમદા=દેખાવદું.

લલકાદાર=શોભિતો.

થથરાવી=ધુલ્લવી.

પ્રદાવર=પ્રદમાં મોટું.

શિકાર=જનાવરને મારવું તે.

શોખ=ધ્રુષ્ટા.

સાવચેતી=ખગરહારી; હોશિ-
ચારી.

રહેઠાણુ=ગુફા.

ઠાર મારવું=મારી નાખવું.

જીવ ખોય છે=મરણ પામે છે.

જવલ્લે=કઠાચ.

સવાણ—વાઘ અને સિંહને પાસે આવતા અટકાવવા
માટે થું કરશો?

સિંહ, પ્રાણીઓ, બિહામણાં, ધીચ, મજબૂત,
સુસ્તીમાં, થયરાવી, કઠાવર, વસ્તી, શિકાર, સાવ-
ચેતી, જવલ્લે.

પાક ૩૦ મો.

માન=આખર.

ડીલને આરામ મળે=મન

સંતોષ પામે.

તુચ્છ=હલકું.

મિત્ર=દોસ્ત.

સમજીતી—મનને સંતોષ થાય તોપણ મન જોઈએ
તેવું ખુશ થતું નથી. ખૂબ પૈસા મળે તોપણ મન જોઈએ
તેવું ખુશ થતું નથી મોજ અને શોખ મળે તોપણ મન
જોઈએ તેવું ખુશ થતું નથી. બહુ આખર મળે તોપણ મન
જોઈએ તેવું ખુશ થતું નથી (૧)

બહુ સારા મિત્રોથી પણ મન જોઈએ તેવું ખુશ થતું
નથી. સગાંમાં સંપ હોય તોપણ મન જોઈએ તેવું ખુશ થતું
નથી. જેણે જે વસ્તુમાં સુખ માન્યું તેને તેજ વસ્તુ મળે
તોજ મન જોઈએ તેવું ખુશ થાય છે, તેને મન ખીજું બધું
સુખ હલકું છે.

ડીલને, મિત્ર, તુચ્છ.

પાઠ ૩૧ મો.

રામચંદ્રજી=દશરથ રાજાના	આજી=તીર.
પુત્ર.	રાક્ષસો=દૈત્યો.
જનોઈ=ઉપવીત.	ધનુષ=કામઢું.
દશરથ=અયોધ્યાના સૂર્ય-	સીતા=જનક રાજાની પુત્રી;
વંશી રાજા	જાનકી.

સવાલ—દશરથ રાજાને કેટલા પુત્રો હતા ને તે કયા કયા ? રાક્ષસોને રામે શા માટે માર્યા ?

રામચંદ્ર, લક્ષ્મણ, શત્રુઘ્ન, ગુરુ, વસિષ્ઠ, શિખંડ્યુ, વિશ્વામિત્ર, ઋષિ, રાક્ષસો. ધનુષ.

પાઠ ૩૨ મો.

ધામધુમ=મપકો ઠાઠમાઠ.	દિલગીર નાખુરા.
ખખર-જાણુ.	શોધ્યાં=ખાજ્યા.
દાસી=ચાકરડી.	પત્નો ખાધો નહિ=ખખર
કાન લાંભેર્યા=ખોટું ખોટું	પડી નહિ.
સમજાવ્યું.	ચાલાકીથી=હાથિયારીથી.
ઉશ્કેર્યા=ચઢાવ્યા.	રાવણુ=લંકાનો રાજા
ખેલાન=લાન વગરના.	લગાર=જરાપાણુ
લાન આવ્યું=શુદ્ધ આવી.	દુભવતા=નારાજ કરતા.
હઠ=જીદ	ઓચણવ=આનંદ
આજ્ઞા=હુકમ	
શોક=દિલગીરી.	

સવાલ—રામચંદ્રજીને વનવાસ શા માટે જવું પડ્યું ?

ધામધૂમ, કૈકેયી, ઉશ્કેર્યા, લંભેર્યા, શોક
આજ્ઞા, લક્ષ્મણ, દિલગીર, શોક્યાં, પત્નો, જન્મ્યા,
ઓચ્છવ.

પાક ૩૩ મો.

પાંડવો=પાંડુ રાજાના પુત્રો.

કૌરવો=ધૃતરાષ્ટ્રના પુત્રો.

કૌપદી=દ્રુપદ.

કૌપદી=દ્રુપદ રાજાની પુત્રી.

રાજકુમાર=રાજાના પુત્ર.

નિશાન=એધાની.

વીંધે=છેદે.

તાકવા=તાકીને મારવા.

જુગતી=તદળીર કળા.

જુગદુ=જુગાર.

લલચ્યાવ્યા=લાલચ આપી.

સવાલ—પાંડવો કોના પુત્ર ? પાંડવોના નામ લખો.
કૌરવો કોના પુત્ર ? કૌરવોમાં કોથી મોટો કોણ હતો ?
કૌપદી અર્જુનને શા માટે વરી ? કૌપદી પાંચ પાંડવોની સ્ત્રી
શા કારણ થઈ ? પાંડવોની માનું નામ શું ? પાંડવોને વન
વાસમાં કેમ જવું પડ્યું ? પાંડવ કૌરવની લડાઈમાં કોણ
હાર્યું ?

બોધ—જુગાર રમવો નહિ. દુનિયામાં સત્યનોજ જય
છે, અને પાપનો પરાજય છે.

વંશમાં, વ્યાસ, ધૃતરાષ્ટ્ર, પાંડુ, દુર્યોધન,
કૌરવો, યુધિષ્ઠિર, અર્જુન, નકુલ, હેશિયાર,
વીંધ્યું, કૌપદી

સમાપ્ત.

વર્નાકુલર ટેકસ્ટ બુક્સ રીવિઝન કમિટીએ

૬૬ નૈયાર કરેલી આપત્રીની ૬૬

મેમ્બર્સ સી. ટી. શાહ એન્ડ કો. ફૂન અથ ની
નોટો નૈયાર છે.

ત્રિવેદિવાચનમાળા મુસ્તકોના અર્થ નૈયાર છે.

પુસ્તક ૧ થાના ૦-૪-૦ પુસ્તક ૬ થાના ૦-૬-૦

પુસ્તક ૨ થાના ૦-૫-૦ પુસ્તક ૭ થાના ૦-૧૦-૦

પુસ્તક ૩ થાના ૦-૬-૦

પુસ્તક ૪ થાના ૦-૭-૦ કન્યા વા. ગ્રંથ ભાગની

પુસ્તક ૫ થાના ૦-૮-૦ અથ ની નોટો નૈયાર છે

આ ગવર્ગથી પાંચમા ધોરણ સુધીના “મુખ્યગણિત શિક્ષક
ગુજરાતની સામાન્ય ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૩ આના
મંજમ્મ મહાકાની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.
હિંદુસ્તાનની સાં ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ૪ આના.
બીજા ધોરણ માટે અંગ્રેજીના મનોચત્ર પાંચ આના
ગાંધીવાચીથી પાંચમી સુધીના “હિંદુસ્તાન શિક્ષક”

શાહપાર, } ઇમનલાલ મોતીરામ શાહ.
સુરત. } “મુખ્યગણિત શિક્ષક” વગેરેના કર્તા

